

CRP: Razvoj kazalcev in metodologije spremljanja ponudbe gozdarskih storitev

DS2: Zbiranja podatkov o stanju na področju izvajanja del v gozdovih

D2.1: Pregled obstoječih metodologij zbiranja podatkov o izvajanju del v gozdovih pri nas in v izbranih državah

Avtorja: Špela Ščap in dr. Nike Krajnc

Za potrebe izvajanja CRP projekta »Razvoj kazalcev in metodologije spremljanja ponudbe gozdarskih storitev« smo v začetku leta 2019 pripravili pregled obstoječih načinov zbiranja. V nadaljevanju predstavljamo zbrano in analizirano gradivo, ki smo ga razdelili na domače ter tuje primere. Med tujimi primeri smo našli zgolj nekaj primerov v Italiji, Nemčiji in Češki republiki. Pri bolj podrobno analizo tujih primerov pa smo naleteli predvsem na jezikovne ovire, saj so to večinoma podatki in analize v nacionalnih jezikih in ne v angleščini.

SLOVENIJA

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo

Že sam 19 člen »Zakona o gozdovih« skupaj s »Pravilnikom o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih« opredeljuje kdo in pod kakšnimi pogoji lahko izvaja dela v gozdovih. Tako lahko dela opravlja:

1. lastnik gozda, pri tem pa mu lahko pomagajo njegovi zakoniti dediči ter njihovi zakonci in druge fizične osebe v obliki medsosedske pomoči;
2. registrirana fizična ali pravna oseba - izvajalci, ki izpolnjujejo predpisane minimalne pogoje.

Med tem, ko lastnike gozdov in ostale navedene pod točko ena »Pravilnik« ne zajema morajo ostali izvajalci izpolnjevati minimalne pogoje. Minimalni pogoji za izpolnjevanje del v gozdovih zajemajo tako strokovno usposobljenost kot tudi pogoje, ki jih za varno delo določajo predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

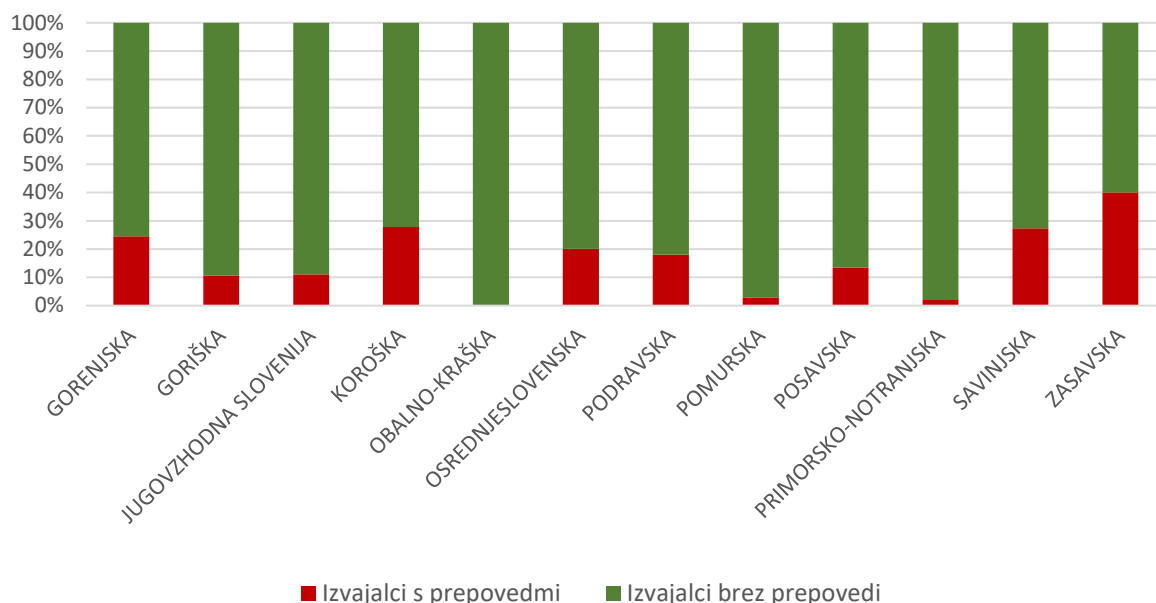
Seznam izvajalcev del v gozdovih, ki so ob inšpekcijskem pregledu ustrezali predpisanim pogojem

Subj ID	Zavezanec	Matična št.	Upravna enota	Občina	Sečnja z mot. žago	Spravilo s traktorjem	Gojenje	Žičniško spravilo	Strojna sečnja
---------	-----------	-------------	---------------	--------	--------------------	-----------------------	---------	-------------------	----------------

Seznam izvajalcev del v gozdovih, ki jim je bilo z odločbo prepovedano opravljati dela v gozdovih

Subj ID	Zavezanec	Matična št.	Upravna enota	Občina	Prepoved dejavnosti	Prepoved spravila	Prepoved sečnje	Prepoved gojenja	Prepoved žičniškega spravila
---------	-----------	-------------	---------------	--------	---------------------	-------------------	-----------------	------------------	------------------------------

Primer analize:

Slika 1: Delež izvajalcev del v gozdovih, ki jim je bilo z odločbo prepovedano opravljati dela v gozdovih (vir: IRSKGLR, 2019; obdelava GIS-GTE)

SURS – vprašalnik Gozdarska dejavnost (GOZD–MEHAN: Mehanizacija in poraba energije v gozdarstvu)

Namen vprašalnika: Z letnim statističnim raziskovanjem o gozdarski dejavnosti v Sloveniji je želja in namen zagotoviti podatke o aktivnostih podjetij, registriranih za gozdarsko dejavnost, o opremljenosti z mehanizacijo, o opravljenih gozdnih delih ter o porabi energije.

V raziskovanje Gozdarska dejavnost (GOZD-MEHAN) so z metodo polnega zajema vključeni tisti poslovni subjekti, ki so po Standardni klasifikaciji dejavnosti iz leta 2008 (SKD 2008) razvrščeni v področje dejavnosti Gozdarstvo (A), in sicer v podpodročja: A02.1 gojenje gozdov in druge gozdarske dejavnosti; A02.2 sečnja; A02.4 storitve za gozdarstvo ter nekatere ključne enote, ki sicer po svoji glavni dejavnosti ne spadajo v gozdarstvo, vendar so pomembne za to raziskovanje (npr. podjetja, ki imajo kot glavno dejavnost registrirano dejavnost v oddelku C16 - Obdelava in predelava lesa; proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva. Dopolnilna dejavnost na kmetiji ni zajeta v to raziskovanje.

V raziskovanje je vključenih od 450 do 500 opazovanih enot (glede na število na novo ustanovljenih in ukinjenih poslovnih subjektov na letni ravni v Poslovnem registru Slovenije). Na SURS-u ocenjujejo, da je okrog 80 % poročevalskih enot z obliko zaposlitve s.p., ki imajo večinoma 0 zaposlenih v svojem podjetju.

Izvedeni podatki iz vprašalnika GOZD-MEHAN so koristni in uporabni ter dodajajo vrednost razpoložljivi statistiki podatkov, vezanih na proizvodnjo in prodajo lesa iz gozdov. Je pa iz Standardnih poročil o kakovosti večletnih raziskav Gozdarska dejavnost razvidno, da je stopnja neodgovora na vprašalnik od leta 2012 naprej precej visoka in znaša čez 40 %. Na primer za leto 2017 je bila stopnja neodgovora 45 %, kljub temu, da je poročanje na podlagi določil Zakona o državni statistiki in Letnega programa statističnih raziskovanj obvezno. Vendar na SURS-u ocenjujejo, da večje opazovane enote v

večini poročajo svoje podatke. V primeru neodgovora na določeno posamezno vprašanje v vprašalniku na SURS-u uporabljajo določen postopek vstavljanja podatkov, ki se imenuje imputacija. V primeru neposlanega vprašalnika pa uporabijo postopek, ki se imenuje uteževanje.

S pomočjo podatkov iz vprašalnika GOZD-MEHAN lahko dobimo ocenjene informacije o gozdarskih podjetjih, ki opravljajo gozdarske storitve v gozdovih (ne ločeno za državne in zasebne gozdove) in o razpoložljivi mehanizaciji, ki jo imajo ta podjetja. Preko tega vprašalnika pa ne izvemo informacij o delu v zasebnih gozdovih, katerega opravljajo zasebni lastniki sami.

Sledi struktura vprašalnika Gozdarska dejavnost (GOZD-MEHAN):

Sklop A: Sečnja, spravilo in prevoz gozdnih lesnih sortimentov, neto m³

Vrsta aktivnosti	Sečnja	Spravilo	Prevoz lesa
Dela, opravljena v svojem imenu in za svoj račun			
Dela, opravljena kot storitev			

Upoštevane so samo tiste sečnje in spravila, ki so jih anketiranci opravili sami s svojimi delavci, torej brez podizvajalcev.

Sklop E: Mehanizacija

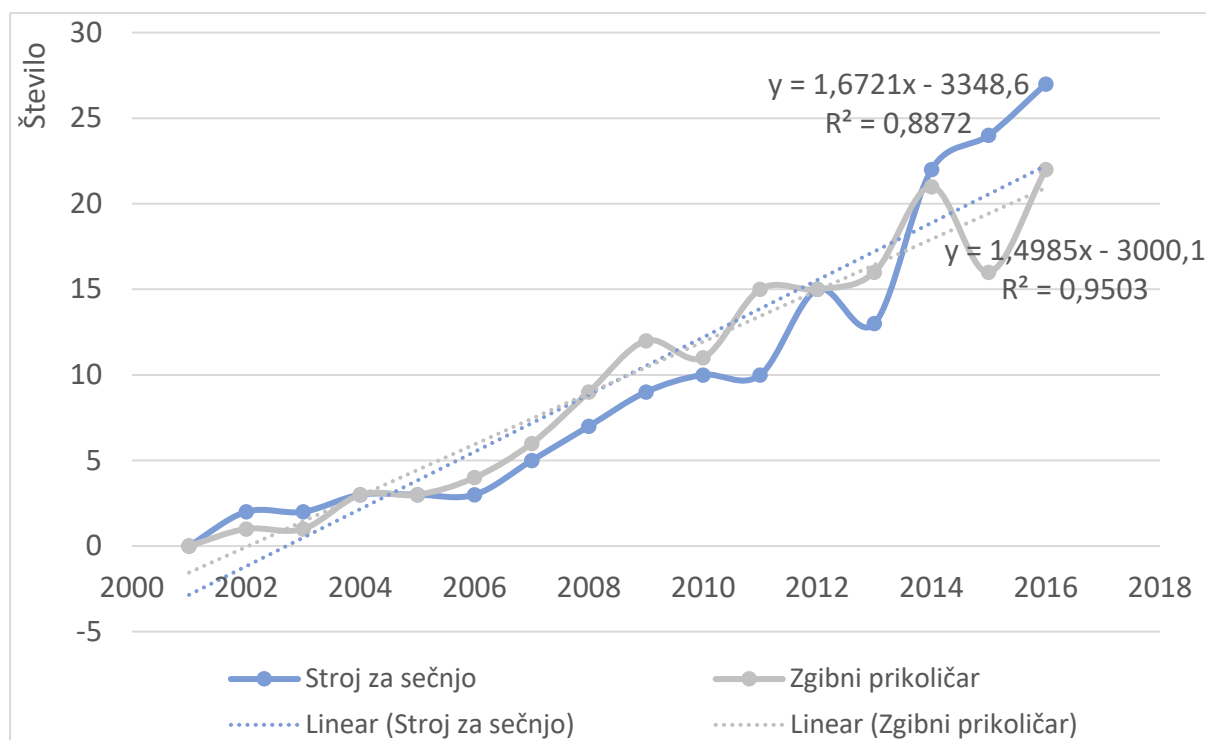
- Število vseh strojev: podatki se nanašajo na stanje ob koncu določenega leta.
- Število novih strojev: podatki se nanašajo na število novih strojev, ki jih je anketiranec nabavil v preteklem letu.
- Skupna vrednost novih strojev: nabavna vrednost je seštevek vseh stroškov skupaj (to je nakupna cena povečana za morebitne davke, stroške prevzema in druge neposredne stroške) brez DDV-ja (razen pri osebnih avtomobilih in kombijih). Pri bruto investicijah v osnovna sredstva se upošteva tudi vrednost (najetega) lizinga, ki so ga podjetja najela.
- Količina – učinki skupaj: vpišejo se podatki o količini proizvodnje (poseka, spravila ...), ki se nanašajo na skupino strojev v predpisani merski enoti (m³).
- Obračunane delovne ure: vpiše se število obračunanih delovnih ur za skupine strojev, ki se nanašajo na količine prikazane proizvodnje, in se razdelijo glede na to, ali je anketiranec dela opravil v svojem imenu in za svoj račun, ali kot storitev.
- Podatki o osebni avtomobilih in kombijih se nanašajo na potrebe gozdarske proizvodnje.

Vrsta mehanizacije	Št. vseh strojev	Št. novih strojev	Skupna vrednost novih strojev (EUR)	Količina – učinki po skupinah strojev	Obračunane delovne ure skupaj	
					dela, opravljena v svojem imenu in za svoj račun	dela, opravljena kot storitev
Motorne žage						
Motorne čistilke/Motorne kose						
Traktorji prilag. kolesniki						

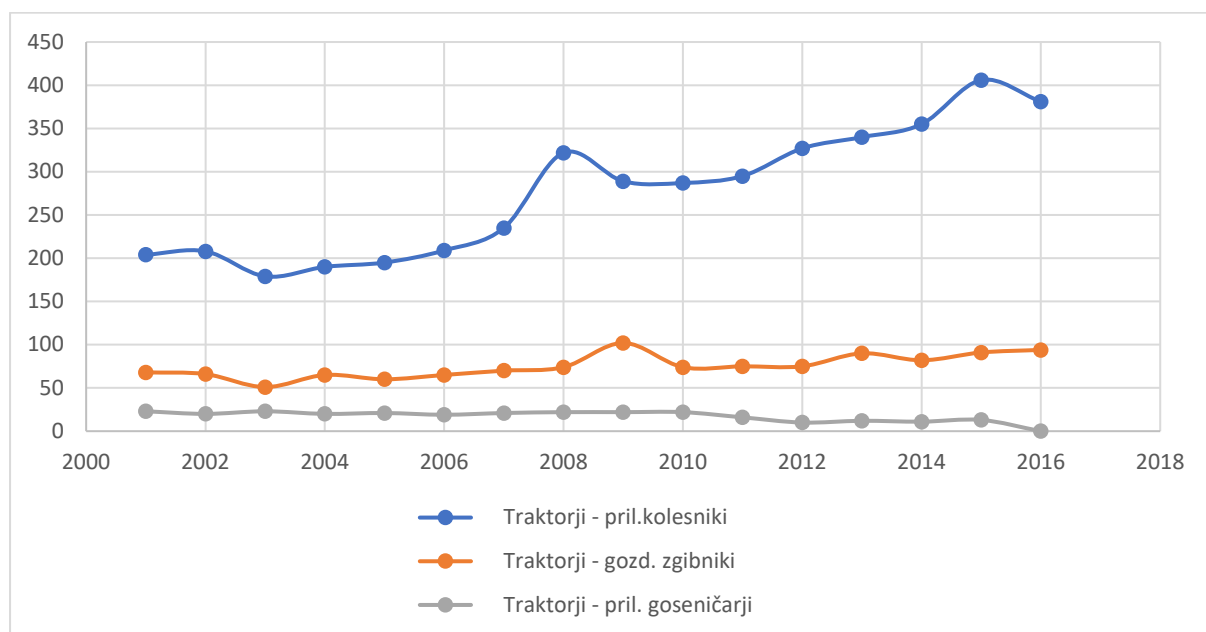
Traktorji gozd. zgbniki						
Traktorji prilag. goseničarji						
Traktorji za pogon trakt. priključkov						
Kamioni z gozd. nadgradnjo in nakladalno napravo						
Kamionske gozd. prikolice						
Kamionske gozd. polprikolice						
Kamioni polpriklopniki (vlačilci)						
Nakladalniki in druge nakladalne naprave						
Žični žerjavi traktorski priključki s stolpi						
Žični žerjavi samostojni s stolpi						
Žični žerjavi na kamionih s stolpi						
Žični žerjavi brez stolpa, klasični						
Kamioni za gradnjo (prekucniki)						
Stroji za gradnjo (bagri, rovokopači, buldožerji, kompresorji, valjarji, grederji,..)						
Sekalniki na kamionih						
Sekalniki samostojni						
Traktorski priključki, sekalniki						

Traktorski priključki, priključni vitli						
Traktorski priključki, gozd. trakt. prikolice z nakladalno napravo						
Trakt. priključki, druge trakt. prikolice oz. priklopniki za razsute tovore ali prevoz lesa						
Traktorski priključki cepilci, rezalno cepilni stroji						
Drugi traktorski priključki (drobilci, snežni plugi,..)						
Osebni avtomobili						
Kombiji						
Stroji za sečnjo in izdelavo sortimentov (»Harvester«)						
Procesorski agregati na drugih strojih (žičnice idr.)						
Zgibni polprikoličarji (»Forwarder«)						
Kombinirani stroji za sečnjo in spravilo						

Primer analize podatkov iz omenjenega vprašalnika:

Slika 2: Analiza podatkov o številu strojev za sečnjo in zgibnih prikoličarjih (vir: SURS; obdelava GIS-GTE)

Slika 3: Število traktorjev po letih v obdobju od 2001 do 2016 (vir: SURS; obdelava GIS-GTE)

SURS – vprašalnik Gozdarstvo na kmetijskih gospodarstvih (GOZD–KME)

Namen tega raziskovanja je spremljanje stanja gozdarske dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji in zagotovitev nekaterih podatkov za izračune v sistemu gozdnih računov ter vrednotenje okoljskega pomena gozdov in gozdnih virov.

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je kmetijsko gospodarstvo na ozemlju Republike Slovenije, ki izvaja kmetijsko proizvodnjo nad določenim pragom in poseduje gozd.

Pomembnejši lastnosti kmetijskega gospodarstva, ki je opazovan, sta obseg poseka lesa po namenu porabe in število opravljenih delovnih ur v gozdarstvu na kmetijskem gospodarstvu.

Vzorčni okvir za izbor enot opazovanja je Statistični register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi Statistični urad RS. V vzorec je bilo v raziskavi za leto 2016 izbranih 4.000 enot oz. 7 % enot vzorčnega okvirja. Pri določitvi vzorčnega okvirja so bile upoštevane naslednje značilnosti:

- kmetijska gospodarstva, ki imajo tudi gozd;
- kmetijska gospodarstva, ki izvajajo kmetijsko proizvodnjo nad določenim pragom;
- aktivna kmetijska gospodarstva.

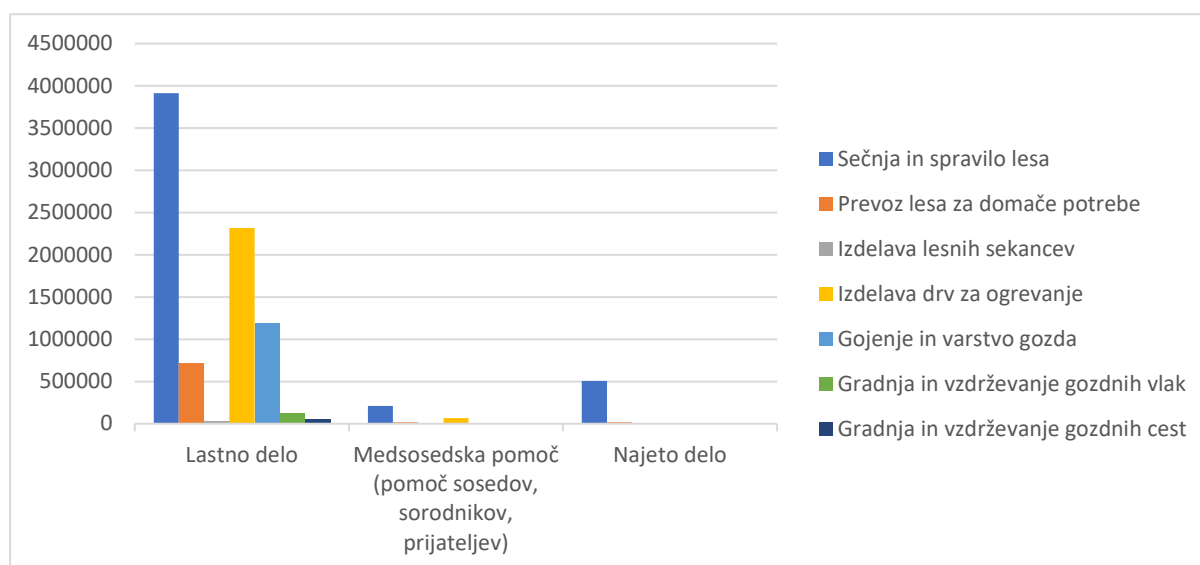
Vzorec raziskovanja je bil stratificiran sistematični naključni vzorec.

S pomočjo podatkov iz vprašalnika GOZD-KME lahko torej dobimo ocenjene informacije kolikšen delež zasebnih lastnikov gozdov opravlja sečnjo in spravilo lesa ter izdelavo sortimentov sam, brez najetih delavcev za plačilo.

Npr. eden od vprašanj, katerega odgovori se navezujejo na zgornji stavek, v vprašalniku GOZD-KME je: Kdo je opravil sečnjo, izdelavo sortimentov in spravilo lesa?

- Vi ali vaši družinski člani
- Sorodniki, prijatelji, sosedje (medsosedska pomoč)
- Najeti delavci za plačilo

Primer analize podatkov iz omenjenega vprašalnika:

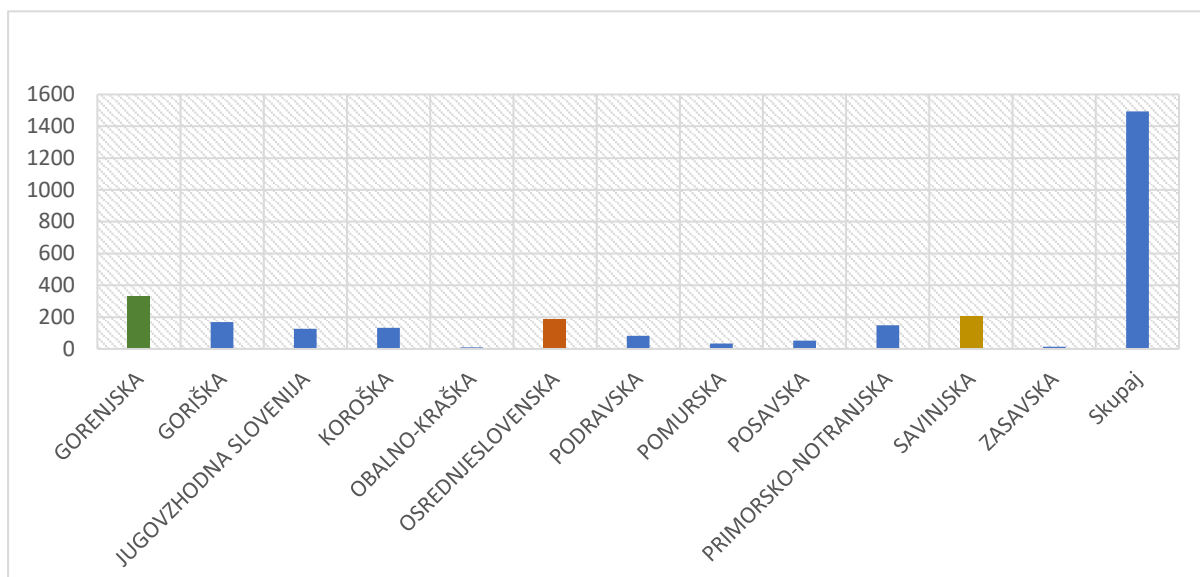
Slika 4: Število opravljenih delovnih ur v gozdarstvu na kmetijskih gospodarstvih v letu 2016 (vir: SURS; obdelava podatkov GIS-GTE)

[GIS – Spletni informacijski sistem MojGozdar.si](#)

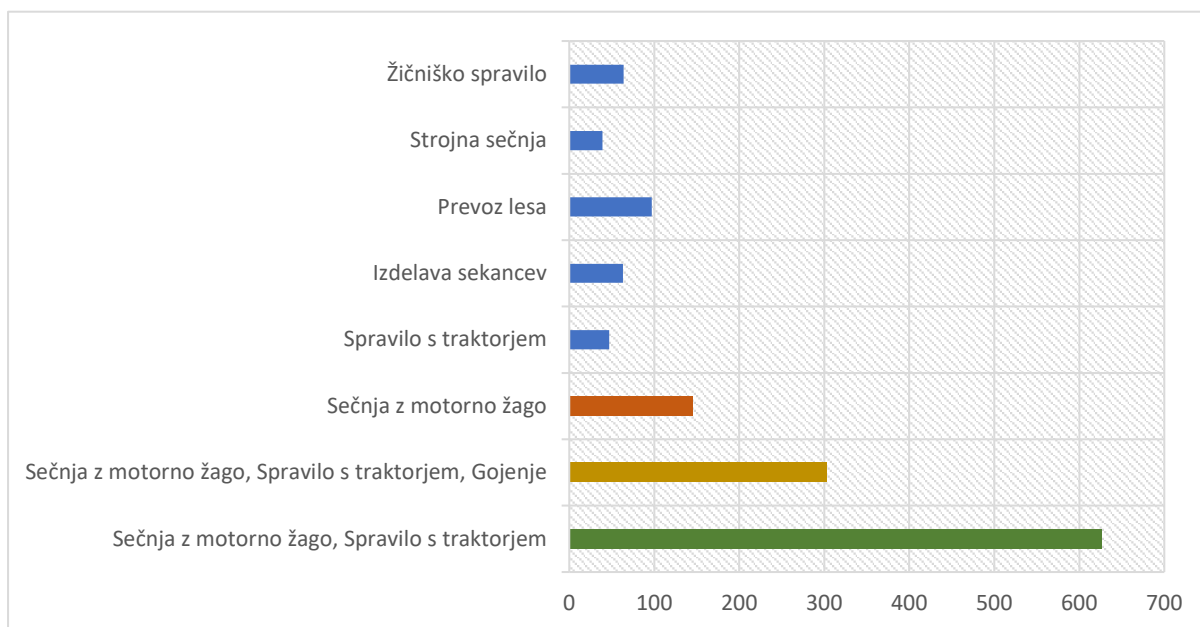
Spletni informacijski sistem MojGozdar je namenjen ocenjevanju kakovosti izvajanja del v gozdarstvu. Z obširnimi seznamom z več kot 1000 ponudnikov gozdarskih del v Sloveniji, nudi podporo pri iskanju gozdarskih storitev, kot so sečnja z motorno žago, spravilo s traktorjem, gojitvena dela, žičniško spravilo, strojna sečnja, izdelava lesnih sekancev (sekalnik) in gozdno gradbeništvo. Sistem MojGozdar

zajema tristopenjsko ocenjevanje izvajalcev na enostaven, pregleden in objektivni način. V prvi stopnji vsi vključeni izvajalci dobijo pravno formalno oceno ustreznosti po načelu semaforja na podlagi podatkovnih baz Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), Finančne uprave RS (FURS) in Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IKGLR). Drugo stopnjo ocenjevanja predstavlja neodvisna strokovna ocena s strani strokovno usposobljenega presojevalca. V drugo stopnjo ocenjevanja se lahko vključijo izvajalci, ki so v prvi stopnji ocenjevanja ocenjeni kot ustrezni. Glavno načelo neodvisne strokovne ocene je izpolnjevanje meril trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z doseganjem nadstandarda pri družbenih, ekonomskih in okoljskih vidikih izvedbe del. Tretja stopnja ocenjevanja je namenjena naročnikom storitev, da predstavijo izkušnje ali mnenje o kakovosti opravljenih storitev.

Primer analiz podatkov iz spletnega sistema MojGozdar.si

Slika 5: Število ponudnikov gozdarskih del, ki so vključeni v sistem MojGozdar.si po regijah (vir: GIS)

Slika 6: Število ponudnikov gozdarskih del, ki v sistemu MojGozdar ponujajo izbrane storitve (vir: GIS)

IZBRANI PRIMERI IZ TUJINE

PRIMER 1 – gozdarska izvajalska podjetja v italijanskih Alpah

Spinelli, R. et al. 2013. Logging companies in the European mountains: an example from the Italian Alps

Register gozdarskih podjetij, v katerega se podjetja vključijo prostovoljno. Ta podjetja, ki se v register prijavijo, so upravičena do pridobitve subvencij ali dela v državnih gozdovih. Gozdarska podjetja, ki niso vključena v ta register, ne morejo zaprositi za pridobitev nepovratnih sredstev in ne se ne morejo prijaviti na razpise za izvajanje del v javnih gozdovih, ki je na splošno najbolj privlačno za tamkajšnje izvajalce. Posledično ti registri vključujejo skoraj vsa gozdarska podjetja, tudi zelo majhna. Prijava je prostovoljna, brezplačna in dostopna za vse, vendar je ob prijavi potrebno predložiti dokazila, da je podjetje aktivno ter usposobljeno za delo. Glavna dokazila so prijavljena delovna sila, letni posek in razpoložljiva mehanizacija posameznega podjetja. Gozdarska podjetja vključena v prostovoljni register pogosto obiščejo inšpekcijski organi, ki preverjajo skladnost njihovih dokazil. Pri tem nastane podatkovna baza s precej podrobnimi podatki o gozdarskih podjetjih in sicer na regionalni ravni. Podatkovne baze se med regijami nekoliko razlikujejo, vse pa vsebujejo temeljne informacije o posameznih podjetjih.

Gozdna površina in zasebna gozdarska podjetja v italijanskih Alpah

	Posamezne regije
Skupna površina	
Skupna površina gozda	
Delež gozda	
Delež gorovij in hribov	
Število gozdarskih podjetij	
Število zaposlenih v gozd. podjetjih	
Letni posek	
Motorne žage	
Traktorji goseničarji	
Pril. kmet. traktorji	
Vitli	
Gozd. prikolice	
Nakladalne naprave	
Specializiran gozdarski traktor - zgibnik	
Zgibni polprikoličarji («Forwarder«)	
Žični žerjavi	
Žični žerjavi s stolpi	
Stroji za sečnjo	
Sekalniki	
Kamioni	
Osebna prevozna sredstva v podjetju	
Trenutna vrednost opreme	
Trenutna vrednost opreme na podjetje	
Produktivnost na podjetje (m ³ /leto)	
Produktivnost na delavca (m ³ /leto)	

Vozni park prilagojenih kmetijskih traktorjev in gozdarskih prikolic v posamezni regiji

	Posamezne regije	
	Goseničar	Kolesnik
Prilagojen kmet. traktor	Število	Število
	Delež	Delež
	Moč	Moč
	Starost	Starost
	Deleži po znamkah strojev	Deleži po znamkah strojev
Gozdarske prikolice	Število	Število
	Prikolic na traktor (razmerje)	Prikolic na traktor (razmerje)
	Povprečna teža tovora [t]	Povprečna teža tovora [t]
	Starost	Starost

Vozni park, kapaciteta in karakteristike gozdarskih žičnic

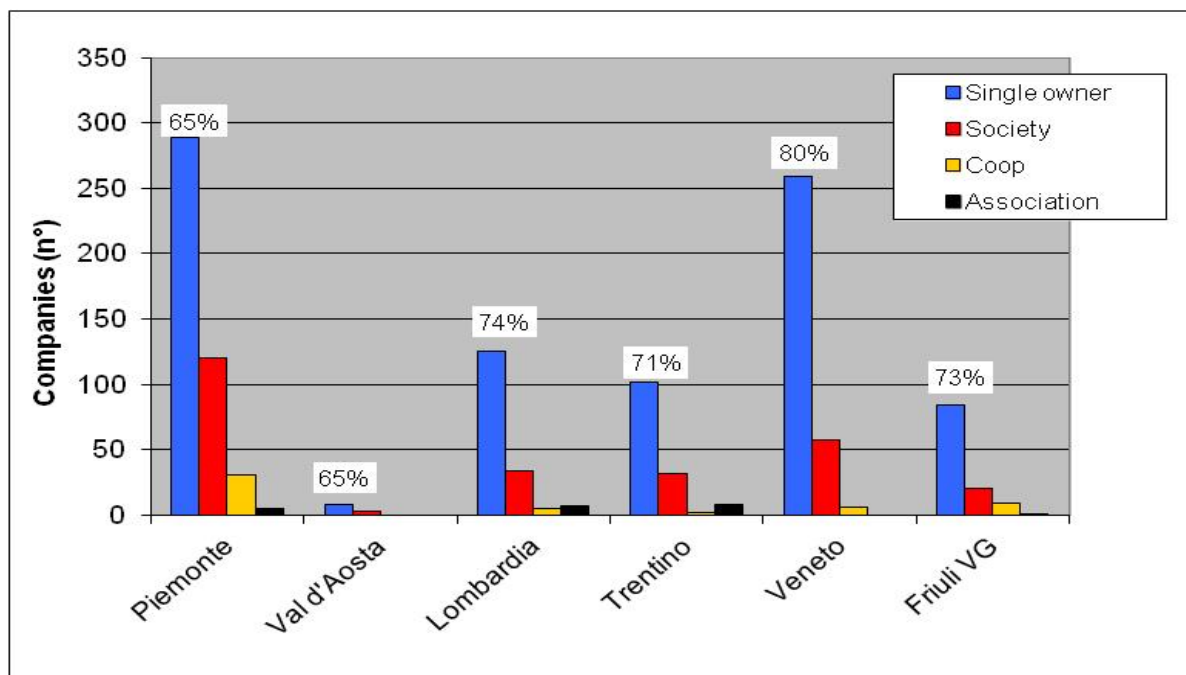
	Posamezne regije
Št. žičnih žerjavov	
Št. žičnih žerjavov s stolpi	
Delež žičnih žerjavov s stolpi	
Kapaciteta žičnih žerjavov [v % podjetij glede na skupno število podjetij]	
Starost (sleds)	
Starost stolpov	
Dolžina vravnih linij (pri sleds)	
Dolžina vravnih linij (pri stolpih)	

PRIMER 1A – gozdarska izvajalska podjetja v italijanskih Alpah
Spinelli, R. et al. 2017. Perspectives and challenges of logging enterprises in the Italian Alps.

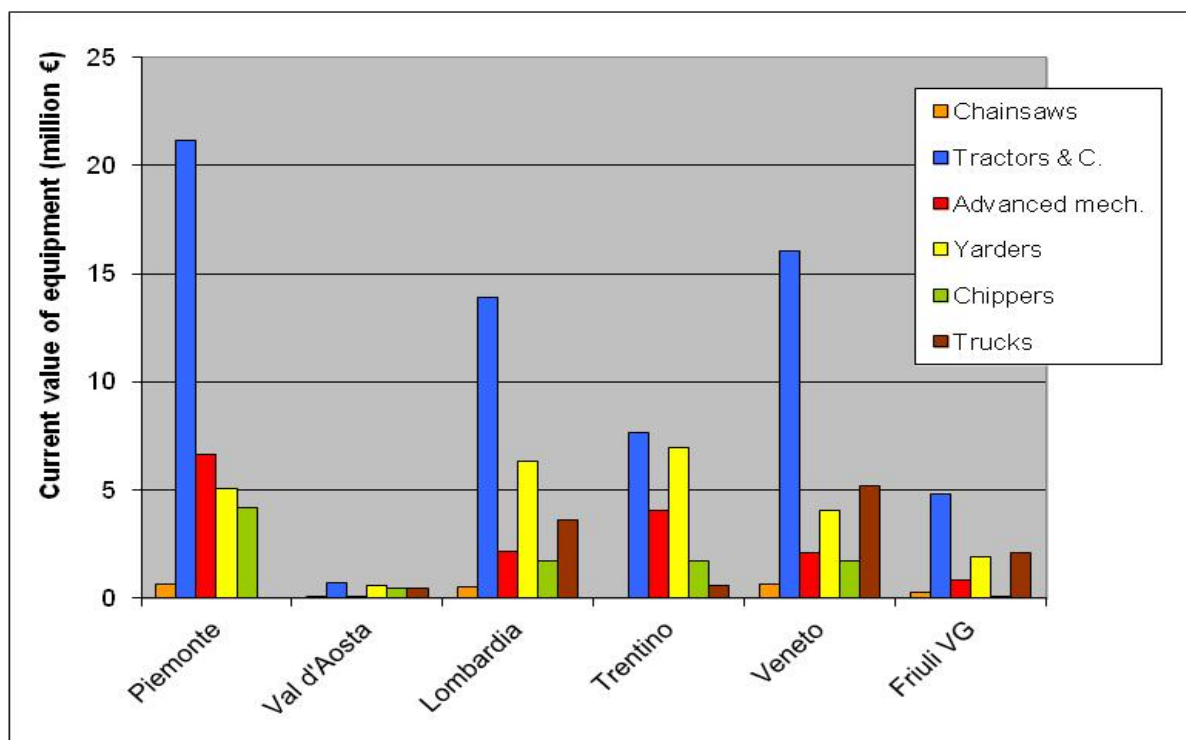
Telefonski intervjuji na 322 gozdarskih podjetjih; kazalci so:

1. Finančna uspešnost podjetja in načrti za prihodnost
 - o finančna uspešnost (dobiček/izguba),
 - o načrti za prihodnost poslovanja podjetja (razširitev/zmanjšanje/prenehanje poslovanja)
 - o predvideni čas poslovanja podjetja
2. Sposobnost zamenjave mehanizacije/opreme v podjetju
 - o da/ne in razlogi zakaj (npr. zmanjšanje rentabilnosti podjetja, davki in predpisi, stroški pri nakupu mehanizacije/opreme, plačilna sposobnost,...)
3. Ključni dejavniki uspeha poslovanja podjetja (npr. oprema, strokovnost in kompetentnost, trdo delo, kakovostno delo, trajen vir financiranja – kapital, organizacija v podjetju)
... in ovire (npr. povečanje stroškov, davki in predpisi, nelojalna konkurenca, plačilna sposobnost, trg, težave z zaposlenimi, teren)
4. Zgodovina podjetja in kontinuiteta (npr. družinska tradicija)
5. Letni obseg dela - učinek (npr. do 1000 m³/leto, 1000 - 5000 m³/leto in več kot 5000 m³/leto)
6. Poslovni model podjetja (npr. »contracting« - podjetje opravlja storitev sečnje in spravila in zaračuna stroške storitve in »trading« - podjetje les odkupi na panju (in izvede sečnjo in spravilo na svoje stroške), lastnik prejme kupnino za les po ceni lesa na panju)
7. Vrsta tehnologije (npr. klasična sečnja ter strojna sečnja in spravilo lesa; način spravila: spravilo lesa po tleh/spravilo lesa po zraku - žičnica)

Nekateri rezultati iz omenjene študije:

Slika 7: Število gozdarskih podjetij po pokrajinah v severni Italiji (vir: Spinelli et al.)

Slika 8: Vrednost gozdarske opreme in strojev po pokrajinah v severni Italiji (vir: Spinelli et al.)

PRIMER 2: Ekonomski položaj gozdarskih izvajalskih podjetij na Bavarskem

Borchert, H. and Benker, K. 2015. The economic situation of forest contractors in Bavaria

Nekaj informacij o gozdarskih izvajalskih podjetjih na Bavarskem se lahko dobi iz statističnih podatkov o prometnem davku, ki jih zbira Bavarski statistični urad. Pomanjkljivost teh podatkov je v tem, da v bazi niso ločena podjetja, ki ponujajo tehnične storitve in podjetja, ki ponujajo svetovanje, vrednotenje in monitoring. Poleg tega ti statistični podatki vključujejo le tista izvajalska podjetja, ki se z gozdarskimi storitvami ukvarjajo le kot z glavno dejavnostjo. Pogosto pa podjetja na Bavarskem opravljajo gozdarske storitve kot stransko dejavnost. Pomanjkljivost tega vira podatkov je tudi ta, da ti statistični podatki vključujejo le podjetja, ki ustvarijo več kot 17.500 eur letnega prometa. Zaradi vseh teh razlogov ti statistični podatki ne beležijo oz. vključujejo vseh gozdarskih izvajalskih podjetij na Bavarskem. V tej bazi statističnih podatkov so vključeni tudi lastniki gozdov, ampak samo tisti, ki plačujejo prometni davek, dejansko pa bolj malo število lastnikov gozdov v Nemčiji plačuje prometni davek.

Prometni davek: davek, ki se obračunava od prodaje obdavčenih vrst blaga in storitev praviloma kot pribitek na prodajno ceno.

Zaradi vseh zgoraj navedenih dejstev, študija temelji na podatkih o obveznem nezgodnem zavarovanju izvajalcev gozdov (SVLFG) in na rezultatih telefonske ankete. Gozdarski izvajalci so obvezno zavarovani pri SVLFG in teh je bilo v letu 2013 2.779. Tako so preko te podatkovne baze dostopni podatki o skupnem številu gozdnih izvajalcev na Bavarskem, o regionalni porazdelitvi teh podjetij, številu delovnih dni podjetij in plačah. Kontaktne podatke za telefonsko anketiranje pa so dobili od družbe Bavarski državni gozdovi in sicer za 1.310 izvajalcev gozdarskih del, ki gospodarijo v državnih gozdovih.

Telefonski intervjuji na 212 gozdarskih podjetjih, kazalci so:

1. Letna bruto plača vseh zaposlenih v podjetju izplačana v EUR (razdeljena po razredih).
2. Število zaposlenih v podjetju, ki imajo pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK) za delo v gozdarstvu.
3. Oblika delovanja in zaposlovanja podjetja
npr.:
50 % gozdarskih podjetij opravlja dela izključno z lastnimi zaposlenimi in lastnimi stroji;
15 % gozdarskih podjetij opravlja dela z lastnimi zaposlenimi in lastnimi stroji ali kot podizvajalec;
13 % gozdarskih podjetij zaposluje podizvajalce in tudi sami delajo kot podizvajalci;
23 % gozdarskih podjetij pa nudi storitve in zaposluje le podizvajalce (večinoma večja gozdarska podjetja).
4. Storitve, ki jih nudi gozdarsko podjetje
(sečnja, spravilo, arboristika, nega mlajših gozdov, sadnja, proizvodnja drv, izdelava sekancev, upravljanje s krajino, varstvo gozdov, beljenje lubja, vzdrževanje gozdnih cest, gradnja gozdnih cest, prevoz gozdarske mehanizacije, žičniško spravilo).
5. Letni obseg dela.
6. Površina obsega dela (npr. znotraj radija 20 km, znotraj radija 50 – 100 km).
7. Način financiranja lastne opreme in mehanizacije (nakup, lizing).
8. Starost lastnikov gozdarskih izvajalskih podjetij in njihova vizija o razvoju podjetja.

PRIMER 3: Ocena gozdarskih podjetij v Češki Republiki s poudarkom na rentabilnosti
Leva, M. et al. 2016. The assessment of forestry companies in the Czech Republic with focus on profitability

Podatkovna baza Amadeus je zbirka podatkov o gospodarskih in finančnih informacijah vseh podjetij na Češkem, saj so v skladu s češkimi pravnimi predpisi dolžni predložiti letna finančna poročila. Vir podatkov o bilanci stanja podjetja, letna poročila podjetij je tudi javno dostopen »nacionalne javno pravne evidence in »nacionalni trgovinski bilten«.

V raziskavo so zajeta gozdarska podjetja, ki imajo gozdarsko storitev registrirano kot glavno dejavnost. Vzorec raziskave obsega 55 gozdarskih podjetij.

Finančni kazalniki uspešnosti podjetja:

1. Dobiček iz poslovanja ali izguba (ta vrsta dobička/izgube omogoča mednarodno primerjavo, saj tu še niso vključene davčne obremenitve, ki so sicer po posameznih državah različne).
2. Donosnost kapitala - ROE (brez vpliva davka na dohodek; z vplivom davka na dohodek).
3. Donos na vloženi kapital (pred davkom na dohodek; z vplivom davka na dohodek).
4. Donosnost sredstev (ROA).